

Nya socialtjänstlagen 2025

Vad innebär förändringarna för kommunen?

KMPR 2025-09-18

Mitt i Skåne

Varför behövs en ny lag?

Samhällsutmaningar har förändrats: Barn och unga dras in i kriminalitet, äldre har nya behov, och funktionsnedsatta behöver bättre möjligheter till delaktighet

Socialtjänsten riskerar att bli ohållbar: Utan nya arbetssätt och verktyg riskerar socialtjänsten att inte kunna möta behoven på ett effektivt sätt

Behov av tidiga insatser: Den nya lagen möjliggör stöd utan behovsprövning, vilket gör att hjälp kan ges innan problemen blivit akuta

Kunskapsbaserad praktik: Insatser ska bygga på forskning och beprövad erfarenhet, vilket stärker kvaliteten och rättssäkerheten

Vad innebär lagen?

Fokus på förebyggande insatser

Socialtjänsten ska arbeta aktivt för att förebygga sociala problem innan de uppstår eller förvärras. Detta gäller inom samtliga verksamhetsområden – exempelvis stöd till barn och unga, äldreomsorg och funktionsstöd.

Ökad tillgänglighet

Det ska vara enklare att komma i kontakt med socialtjänsten, både fysiskt och digitalt. Stödet ska kunna erbjudas även utanför traditionella kontorstider.

Insatser utan behovsprövning

Kommunerna får möjlighet att erbjuda vissa stödinsatser utan individuell behovsprövning. Det innebär att hjälp kan ges snabbare och mer flexibelt, vilket stärker det förebyggande arbetet.

Sluten, krånglig

Lätt tillgänglig

Vad innebär lagen?

Kunskapsbaserad verksamhet

Allt arbete inom socialtjänsten ska bygga på vetenskap och beprövad erfarenhet. Insatser ska följas upp och utvecklas systematiskt för att säkerställa kvalitet och effektivitet.

Brottsförebyggande uppdrag

Socialnämnden får ett tydligt ansvar att arbeta brottsförebyggande, särskilt riktat mot barn och unga. Tidiga insatser och samverkan med andra aktörer är centrala delar.

Stärkt barnrättsperspektiv

Barns rättigheter ska genomsyra hela socialtjänstens arbete. Hanteringen av orosanmälningar förbättras och digitala verktyg ska underlätta dokumentation och uppföljning.

Lag är en ramlag –vilket innebär att den ger riktlinjer snarare än detaljerade regler – kommunerna får anpassa arbetet efter lokala behov.

Exempel på, tidiga insatser utan behovsprövning

Dessa insatser kan erbjudas direkt, utan formell ansökan eller individuell utredning:

Träffpunkter för äldre och ungdomar – öppna mötesplatser med socialt innehåll

Rådgivning och stödsamtal – exempelvis föräldrautbildning, föräldrastöd, rådgivning vid skadligt bruk och beroende

Samarbete efter skilsmässa – för föräldrar i separation

Gruppverksamhet – för ungdomar, föräldrar med barn och ungdomar

Information och vägledning – om rättigheter, stödformer och hur man söker hjälp

Stöd till barn 15–18 år – kan ges utan vårdnadshavares samtycke om det är lämpligt

Stöd från upphandlade aktörer – budget och skuldsanering, Maria Mellersta, Familjerådgivning, Familjerätten, Kriscentrum, Barnahus

Vad behöver kommunen göra nu?

- Säkerställa att läges- och behovsanalysen är genomförd och rapporterad.
- Förbereda organisationen för att kunna erbjuda insatser utan behovsprövning.
- Utbilda personal i evidensbaserad praktik och nya dokumentationsrutiner.
- Delta i regionala nätverk och lärprocesser för att dela erfarenheter och utveckla arbetssätt

<https://skr.se/framtidenssocialtjanst/kunskapochstod/styrningledningssamverkan/forkommunledning.89064.html>